גליון ד' למעשה
ערש"ק פר' בהעלותך תשפ"א

הגליון נערך לע"נ מרת **לאה חי'** בת ר' אברהם ע"ה **ניימאנן**

א מחי'!

16 טיפס פאר א
געשמאקע
אידישע לעבן

בפיקוח הרה"ג דומ"ץ טאהש מאנסי שליט"א

נישט צום לייענען אין שב"ק

זיי רייך - אכט 'סטעפס' צו טון למעשה

1. שגע ארויס! צעשנייד דיין קרעדיט קארטל. בארגן געלט איז געמאכט נאר פאר עמערדזשענסי פעלער, און אויך נאר ווען מען האט א געהעריגער פלאן ווי אזוי עס צוריק צו צאלן. עס איז גענוג אז דו מוטשעסט זיך יעצט, א שאד דו זאלסט שוין אוועק "סווייפען" די געלט וואס דו גייסט פארדינען נעקסטע חודש. כאפצעם, באקלאפצעם, אוןווארפטס אים ארויס.

2. מכאן ואילך חושבנא: נעם די בודזשעט טבלא, וואס איז בייגעלייגט ביים סוף פון דעם ארטיקל, און פיל אריין וויפיל דו קענסט. איר קענט עס טון באקומען אין עקסעל פארמאט דורכ'ן זיך פארבינדן מיטן מערכת.

לתועלת המשל וועלן מיר זיך האלטן צו די דוגמא וואס איז געווען אינעם ארגינעלע גליון.

מעשר	$850.00
רענט	$2,700.00
שכ"ל	$1,300.00
גראסערי	$1,350.00
גויטע	$400.00
לעקטער	$425.00
קאר ליעס	$325.00
געז	$180.00
שאר ירקות	$300.00
וואסער	$110.00
קאר אינשורענס	$115.42
שבת פיש	$105.00
קאר סערוויס	$95.00
לייף אינשורענס	$100.00
היים טעלעפאון	$53.00
סעלפאון	$42.76
ס"ה עקספענסעס	$8,451.18

אויב דיינע הכנסות זענען מער ווי דיינע הוצאות, לייין ווייטער. אויב נישט קוק שפעטער אין א באזונדערן קעסטל.

א שאד דו זאלסט שוין אוועק "סווייפען" די געלט וואס דו גייסט פארדינען נעקסטע חודש. כאפצעם, באקלאפצעם, און ווארפטס אים ארויס!

3. געלט אין באנק:

מאך א ליסטע פון דיינע ׳סטעדי׳ הוצאות, ווי רענט, שכ״ל, לעקטער, וכו׳ וואס מען קען אנשטעלן עס זאל גיין אליין פון באנק, אדער דורך הער-טשעקס. ביי אונזער דוגמא:

מעשר	$850.00	
רענט	$2,700.00	✓
שכ״ל	$1,300.00	✓
גראסערי	$1,350.00	
גויטע	$400.00	
לעקטער	$425.00	✓
קאר לייס	$325.00	✓
געז	$180.00	
שאר ירקות	$300.00	
וואסער	$110.00	✓
קאר אינשורענס	$115.42	✓
שבת פיש	$105.00	
קאר סערוויס	$95.00	
לייף אינשורענס	$100.00	✓
היים טעלעפאון	$53.00	✓
סעלפאון	$42.76	✓
ס״ה	$8,451.18	

לויט דעם דוגמא, דארף מען לייגן/לאזן $5,171.18 יעדן חודש אין באנק. קיין פעני מער.

4. די ענוועלאפ סיסטעם:

נעם א פעקל ענוועלאפס, און באשטים א באזונדערן ענוועלאפ פאר יעדע איינס פון די איבריגע זאכן, וואס גייט נישט גיין אויטאמאטיש דורך די באנק. לויט אונזער דוגמא דארף זיין 7 ענוועלאפס.

1. מעשר - $850.00
2. גראסערי - $1,350.00
3. גויטע - $400.00
4. געז - $180.00
5. שאר ירקות - $300.00
6. שבת פיש - $105.00
7. קאר סערוויס - $95.00

מען לייגט אריין אין יעדע ענוועלאפ די פונקטליכע סומע וויפיל מ׳דארף, אין קעש. מיט אט די גרינע דאלארן גייט מען באצאלן די אלע זאכן. ווען מען גייט אין גראסערי, נעמט מען מיט די ״גראסערי ענוועלאפ״, און מען צאלט מיט דעם. די ״געז ענוועלאפ״ האלט מען אין קאר (פארשפארט אדער באהאלטן). גלייבט מיר, עס ספענד זיך אסאך שווערער ווען מען צאלט מיט גרינע. ספעציעל אויב מען זעט אז די ענוועלאפ איז שוין דאר געווארן...[1]

די ענוועלאפ סיסטעם זעט אויס קאמפליצירט, אבער איינמאל מען געוואוינט זיך צו דערצו, איז עס זייער גרינג און געשמאק.

5. מאטראץ אקאונט:

בלייבט נאך יעצט איבער פונקטליך $48.42. נעם די געלט און לייג עס אונטער׳ן מאטראץ חודש נאך חודש ביז עס וואקסט צו $1,000. די סיבה פון די אקאונט איז צווייפאכיג. ערשטנס: פשוט דיר צו ווייזן אז דו קענסט יא אוועקלייגן געלט! צווייטנס, אז ווען עס מאכט זיך אן אומערווארטעטע גרויסע הוצאה, ווי למשל די וואש מאשין איז געגאנגען שלאפן, זאלסטו זיך נישט טרעפן צוריק אין לאך. נוץ פון דעם ״מאטראץ אקאונט״ עס אויסצוצאלן. און תיכף נאכדעם קנאק אריין אין דעם פרישע געלטער ביז עס קומט נאכאמאל אן צו טויזנט דאלער. דא איז איך די פלאץ אריינצולייגן איינמאליגע הכנסות, ווי טעקס ריטורן וכדו׳. איינמאל דו האסט דארט ליגן טויזנט דאלאר, קענסטו גיין צום קומענדיגן נומער.

6. באצאלן חובות:

מאך א ליסטע פון אלע חובות וואס דו האסט אויסער דיין מארטגעדזש. שטעל עס אויס אין א רייע פון די קלענסטע ביז די גרעסטע. למשל:

אויפגעשריבן אין גראסערי	$576
משה יענקל	$1,000
קרעדיט קארטל איינס	$1,354
קרעדיט קארטל צוויי	$5,634
גמ״ח הלוואה	$7,000
ס״ה	$15,654

אמת, עס פילט זיך שרעקעדיג צו מאכן א חשבון וויפיל מען איז אלס שולדיג, אבער איינמאל מען מאכט דעם חשבון, פילט מען ווי א שטיין איז אראפ פון קאפ. מען ווייסט כאטשיג וואו מען שטייט אויף דער וועלט.

יעצט אז דו ווייסט שוין אז דו קענסט אוועקלייגן געלט, הייב אן אריינקנאקן אין די חובות. יעדע חוב אויסער די קלענסטע, זאלסטו צאלן נאר וויפיל דו מוזט, די מינומום פעימענ״ט. קנאק אריין אינעם קלעסטן חוב ביז עס איז אויסגעצאלט. ווען דער קלענסטער איז פארטיג, וועט עס דיר געבן א מורא׳דיגע חשק צו גיין ווייטער צום נעקסטן. ביז אלעס וועט זיין אויסגעצאלט בס״ד.

7. לייג אוועק:

יעצט ווען אלע חובות איז שוין אפגעצאלט, איז צייט צו לאזן וואקסן דעם ״מאטראץ אקאונט״. עס איז מסתבר אז אן אחריות׳דיגער מענטש זאל האבן כאטשיג איין חודש פון הוצאות אוועקגעלייגט, אויב ח״ו מען פארלירט א דזשאב וכדו׳. אזוי אויך, אויב פלאנסטו צו מאכן בר מצוה אדער חתונה אין די נעקסטע 5 יאר, לייג אוועק פאר דעם אויך. אז נישט וועסטו זיך שנעל צוריק אריינזען אין דעם לאך פון וואס דו ביזט קוים מיט צרות ארויסגעקראכן דערפון. די געלט קען מען לייגן אין א סעיווינגס אקאונט וואס געבט עפעס א פראצענט אויף די געלט. אבער בשום אין אופן אין אן אינוועסטמענט. די געלט דארף זיין עוועילעבל צו יעדע צייט.

8. ביזט רייך!

ווען דו קומסט אן דא, ביסטו פון די 1% מענטשן וואס זענען רייך און רואיג. דיין געלט וואס דו מאכסט יעצט קענסטו אנפאנגען צו אינוועסטירן. אבער ווילאנג דו האסט נאכנישט גענוג געלט צו חתונה מאכן דיינע קינדער, דארף דאס דוקא זיין אין הונדערט פראצענט פארזיכערטע אינוועסטמענטס. שפעטער קען מען שוין טראכטן פון ריעל עסטעיטס, מיוטשעל פאנדס וכדו׳.

דאס איז די גאנצע סיסטעם. בעצם איז נאך דא פרטים און פרטי פרטים, אבער דאס איז בבחינת תן לחכם ויחכם עוד. דאס איז זיכער, אז עס נישטא די תירוץ ׳ביי מיר וועט עס נישט ארבעטן׳. היימישע עקספערטן זענען עדות, אז דאס ארבעט ביי יעדעם איינעם, נאר מען דארף אמאל דרייען אביסל אהער און אביסל אהין. אבער דאס ארבעט ביי יעדעם, אפילו ביי דיר.

1 אויך קען מען האלטן אפאר דאלער אין טאש, לאמיר זאגן א פופציגער. ווען עס מאכט זיך אז דו גייסט קויפן א ברויט אויפ׳ן וועג אהיים פון די ארבעט וכדו׳, שרייב דיר אויף וויפיל דו האסט געצאלט, און פאר וועלכע ענוועלאפ דו האסט עס פארבארגט, און ווען דו קומסט אהיים זאלסטו תיכף ארויסנעמען די געלט פון יענע ענוועלאפ. אין טאש מוז יעדע נאכט זיין צוריק א גאנצע פופציגער.

א מחי׳! 16 טיפס פאר א געשמאקע אידישע לעבן

מיין בודזשעט שטימט נישט, מיין הוצאות זענען מער ווי מיינע הכנסות!

עס איז נאר דא איינס פון צוויי וועגן:
1) גרעסער מאכן די הכנסות, אדער
2) קלענער מאכן די הוצאות. פשוט.
בארגן געלט ווען מען דעקט נישט דעם בודזשעט איז נאריש. ווייל יעצט וועסטו נעקסטע חודש נישט נאר דארפן דעקן די הוצאות, נאר אויך די הלוואה. איז דען דא א מער טיפשות'דיגע חשבון ווי דעם?

קלענער מאכן די הוצאות

- דער חלק איז זייער פשוט. גיי דורך דיינע הוצאות איינס ביי איינס, און זעה אויב דו קענסט עס קלענער מאכן. אפשר קענסטו באקומען א בעסערע פרייז אויף עפעס. אפשר קענסטו גיין אין א גראסערי וואס איז אביסל ביליגער. אפשר קענסטו קויפן פלייש ווייניגער מאל א וואך, וכו' וכו' וכו'.

גרעסער מאכן די הכנסה

- **ארבעט געטריי:** עס זענען דא טויזנטער סגולות פאר פרנסה, אבער די ערשטע זאך וואס א יוד טוט איז קוקן אין שלחן ערוך. אין שו"ע שטייט אז א יוד דארף זיך אויפפירן ווי יעקב אבינו. כאטש ער האט געהאט א בעה"ב א חי' רעה, האט ער געארבעט פאר אים מיט מסירת נפש. זיך געבראטן אין די זון און געפרוירן אין די נעכט, אלעס נאר אפצוהיטן לבן'ס שעפלעך די בעסטע וואס איז שייך. אין אמעריקע איז אנגענומען צו ארבעטן פערציג שעה א וואך, אריינגערעכנט א האלבע שעה 'לאנטש' פער טאג. די צאל שעות איז א יוד מחויב צו ארבעטן פאר זיין בעה"ב ממש די מערסטע וואס מעגליך. דער מחבר שרייבט אז אין דעם זכות וועט דער אויבערשטער אריינשיקן פרנסה בריוח (חושן משפט סי' של"ז סע' כ').
- **מעשר:** פרעג דיין רב/דיין לגבי נוצן א חלק פון דיין מעשר פאר דיר. שייך ערליך אפ מעשר, און נוץ א חלק פון די צדקה, צו מפרנס זיין אן ארימע משפחה וואס איז זייער נאנט צו דיר, דיין משפחה. עס זענען דא וואס פסק'נען אז מען מעג אפילו וועלקלייגן מעשר געלט אויף צו חתונה מאכן די קינדער. בשעת'ן אפשיידן די מעשר, לייג אריין א תפלה אז דו זאלסט בקרוב קענען געבן די גאנצע פאר צדקה געהעריג.
- **נעם צדקה:** פרעג זיך נאך וועגן צדקה ארגאניזאציעס אין דיין קהלה/שטאט. ווייז פאר'ן גבאי צדקה דיין בודזשעט (נאכן עס האלטן פאר כאטשיג א חודש) און ווייז אים וויפיל דיין לאך איז. ווי אויך, אין אסאך היימישע געגנטער איז דא תומכי שבת ארגאניזאציעס וואס שיקן שבת פעקלעך. דאס קען שניידן דיין גראסערי עקספענסעס צו א פערטל. אי"ה אז דו וועסט זיך האלטן צום דעם סיסטעם, וועסטו בדרך הטבע קענען שפעטער זיין פון די נדבנים, אבער אויפ'ן מינוט דארפסטו צוקומען צו דעם. זיין א לוה רשע ולא ישלם איז נישט קיין אַפּשען.

מוטב להקרא שוטה כל ימיו ולא ליעשות שעה אחת רשע לפני המקום.

היימישע עקספערטן און ארגאניזאציעס וואס העלפן ארויס מיט בודזשעטינג:

Tauber Solutions	845-322-6500	office@taubersolutions.com	מאנסי
RSK	845-414-8001	finances@rsk.org	מאנסי
Mesila	212-784-6780	info@mesilausa.org	פארשידענע געגענטער
קרן עזר	718-384-4455		וויליאמסבורג

אויב ווייסט איר פון נאך עקספערטן/ארגאניזאציעס וואס טוען דאס, ביטע זיך פארבינדן מיטן מערכת.

Income **Total Income**	Frequency	Amount	Monthly	Yearly
Salary/Wages	Yearly			
Salary/Wages	Monthly			
Section 8	Monthly			
Food Stamps	Monthly			
Wic	Monthly			
Tax Return	Yearly			
Other	Yearly			
Other	Monthly			

Expenses **Total:** ________

Housing				
Rent/Mortgage	Monthly			
Electric	Monthly			
Gas	Monthly			
Water	Monthly			
Phone	Monthly			
Internet	Monthly			
Garbage Taxes	Yearly			
Landscaping	Yearly			
Snow Removal	Yearly			
Maintenance	Yearly			
Cleaning Help	Weekly			
Insurance	Yearly			
Property	Monthly			
Fire & Damage	Yearly			
Furniture	Yearly			
Other	Monthly			
Household				
Food	Weekly			
Dining/Take Out	Monthly			
Cell Phone	Monthly			
Clothing/Shoes	Quaterly			
Cleaners	Weekly			
Spouse	Yearly			
Children	Yearly			
Supplies	Monthly			
Auto				
Lease/Finance	Monthly			
Insurance	Monthly			
Gas	Weekly			
Ezpass	Monthly			
Oil Change/Car Wash	Quaterly			
Registration	Yearly			
Inspection	Yearly			
Lisence Renewal	Yearly			
Tickets	Yearly			

General				
Tuition	Monthly			
Transportation	Monthly			
Car Service	Monthly			
Entertainment	Monthly			
צדקה	Monthly			
מקוה	Monthly			
Petty Cash	Monthly			
Health				
Life Insurance	Monthly			
Health/Dental Ins.	Monthly			
Disability Ins.	Monthly			
Long Term Care	Monthly			
Vitamins	Monthly			
Medications	Monthly			
Glasses/Lenses	Monthly			
Other	Monthly			
Travel & Entertainment				
Country	Yearly			
Camp/Day Camp	Yearly			
Vacation	Yearly			
Events	Yearly			
Subscriptions	Monthly			
Memberships	Monthly			
Finance				
Savings	Monthly			
Savings	Monthly			
Credit Card	Monthly			
Credit Card	Monthly			
Credit Card	Monthly			
Loan	Monthly			
Accountant	Yearly			
Financial Planning	Monthly			
Investment	Yearly			
Retirement Account	Yearly			
Long Term Funds				
Emergency Fund	Yearly			
יום טוב Funds	Yearly			
פסח	Yearly			
שבועות	Yearly			
סוכות	Yearly			
פורים	Yearly			
חנוכה	Yearly			
חתונה Fund	Yearly			
בר מצוה Fund	Yearly			
שייטל Fund	Yearly			
Gifts Fund	Monthly			

מכון א מחי'!

אימעיל:
Mechon.A.Mechayeh@gmail.com

פעקס:
845.777.8015

זייט מחי' הונדערטער אידישע קינדער! ערמעגליכט צו פארשפרייטן דעם קומענדיגן גליון אין פרינט. ומתן שכרו בצדו א ספעציעלע
שיינע באנוס גליון מיט נאך שיינע ענינים און מכתבים למערכת וואס האבן נישט געהאט קיין פלאץ אינעם געהעריגן גליון.

די גליון קומט ארויס פון צייט צו צייט אויף אימעיל, צו באקומען שיקט Subscribe צו Mechon.A.Mechayeh@gmail.com

פיינע נייעס! איר קענט שוין אויסהערן די מחי'דיגע יסודות, זאפטיג אראפגעלייגט אויף קול הלשון. 7* 718.521.5231 און נאך דעם 998606